

У тому, щоб підписати фото. У тому, щоб обрати музику з відкритою ліцензією. У тому, щоб пояснити іншим, як зробити правильно. Іноді достатньо одного коментаря або короткого пояснення, щоб змінити ставлення до цих питань.

Сучасний цифровий простір трохи ускладнює ситуацію. Він створює відчуття, що доступно все. Будь-яке фото, будь-яке відео, будь-яка музика — ніби нічийні. Але це не так. За більшістю контенту стоїть конкретний автор. І є правила використання.

Для студентів творчих спеціальностей це має особливе значення. Вони працюють із результатами інтелектуальної діяльності щодня. І від того, як вони ставляться до цих результатів, залежить їхнє професійне майбутнє. Важливо зрозуміти просту річ: право — це не про заборони. Це про захист. І про повагу до себе і до інших.

Отже, взаємозв'язок правової культури та аудіовізуального мистецтва є очевидним і щоденним. Він проявляється в кожному студентському проєкті, у кожному відео, у кожній публікації. І саме студентське самоврядування може стати тим середовищем, де цей зв'язок усвідомлюється і реалізується на практиці, оскільки справжня творчість — це не лише свобода. Це ще й відповідальність.

В. Астахова

СЦЕНІЧНА ТВОРЧІСТЬ СТУДЕНТІВ І ПРАВО: РОЛЬ СТУДЕНТСЬКОГО САМОВРЯДУВАННЯ

V. Astakhova

STAGE CREATIVITY OF STUDENTS AND LAW: THE ROLE OF STUDENT SELF-GOVERNMENT

Сценічне мистецтво в студентському середовищі — це передусім емоція. Жива взаємодія. І особливе відчуття присутності, яке не можна передати через екран. Це вистави, концерти, перформанси, творчі вечори. Тут усе відбувається «тут і зараз». І саме тому іноді здається, що ніякого юридичного осмислення це не потребує. Але це лише на перший погляд.

Якщо подивитися уважніше, за кожним виступом стоїть не лише творчість. Є ще й ціла система відносин. Хтось пише сценарій. Хтось ставить номер. Хтось виходить на сцену і виконує роль чи музику. І кожен із цих елементів має свого автора. Свій внесок. І, відповідно, свої права. І саме тут починається перетин права і сценічного мистецтва. Інколи він майже непомітний. Але він є.

У студентському середовищі багато процесів відбуваються просто і без зайвих формальностей. Домовилися усно. Розподілили ролі. Підготували виступ — і, здається, цього достатньо. Але навіть у таких ситуаціях виникають питання, які мають цілком конкретне правове значення. Кому належить сценарій? Чи можна змінювати текст без згоди автора? Хто відповідає за використання музики у виставі? На практиці ці питання виникають частіше, ніж здається.

Відповідно до Закону України «Про авторське право і суміжні права», драматичні та музично-драматичні твори є об'єктами авторського права. Тобто, навіть студентський сценарій або постановка — це не «просто творчість». Це результат, який охороняється законом. І це важливо розуміти.

Водночас у сценічному мистецтві право не завжди виглядає очевидно. Воно не таке «видиме», як підпис під фото чи посилання на джерело. Але воно присутнє

у самому процесі. У повазі до авторського тексту. У погодженні змін. У розумінні того, що чужу ідею не можна просто привласнити.

Окремо слід сказати про роль студентського самоврядування. Саме Студрада часто стоїть за організацією подій: концертів, конкурсів, творчих вечорів. Вона по суті стає посередником між студентами, адміністрацією і творчими колективами. І в цій ролі вона впливає не лише на організацію, а й на підхід до творчості.

Іноді достатньо дрібниці. Наприклад, зазначити автора сценарію в програмі заходу. Або просто обговорити з учасниками, як використовуються матеріали. На перший погляд, це дрібниці. Але саме такі речі допомагають уникнути конфліктів. Особливо тоді, коли над одним проектом працює кілька людей.

Не менш важливою є і тема відповідальності. Сценічне мистецтво доволі сильно може впливати на глядача. Воно формує емоції, впливає на світосприйняття. І тут важливо не лише дотримувати закону, а й відчувати межу. Оскільки свобода творчості — це не про відсутність відповідальності.

У цьому контексті студентське самоврядування може виконувати ще одну функцію — пояснювальну. Воно не контролює творчість, але може задавати певні стандарти. Пояснювати. Підтримувати діалог. Допомогати знаходити баланс між свободою самовираження і повагою до прав інших.

Сучасні умови додають нових викликів. Сценічне мистецтво дедалі частіше поєднується з технологіями: використовуються різні проєкції, записи, цифрові елементи. І водночас зростає кількість правових питань. Ігнорувати їх уже не виходить.

Для студентів, які займаються сценічним мистецтвом, важливо зрозуміти просту річ: їхня творчість має цінність. І ця цінність визнається не лише глядачами, а й правом. Захищаючи свої роботи і поважаючи роботи інших, вони вже зараз формують професійне середовище.

Тому право і сценічне мистецтво не існують окремо одне від одного. Вони постійно перетинаються: у процесі підготовки, у виступах, у взаємодії між людьми. І саме студентське самоврядування може стати тим простором, де цей взаємозв'язок стає зрозумілим і природним. Без зайвої формальності. Але з повагою до правил.

СЕКЦІЯ:

ВОКАЛЬНО-ХОРОВА КУЛЬТУРА: ТРАДИЦІЇ ТА НОВАЦІЇ

Е. Атаманчук, Я. Топорівська

РОЛЬ ІГОРЯ ПРОНЯ У ФОРМУВАННІ ХОРОВОГО РУХУ ТЕРНОПІЛЬЩИНИ ДРУГОЇ ПОЛОВИНИ ХХ СТОЛІТТЯ

Е. Atamanchuk, Ya. Toporivska

THE ROLE OF IHOR PRON IN THE DEVELOPMENT OF THE CHORAL MOVEMENT IN THE TERNOPIL REGION IN THE SECOND HALF OF THE XX CENTURY

Культурно-мистецький розвиток кожного регіону є невід'ємною частиною національного художнього процесу. Саме в місцевих центрах формуються живі традиції, зберігаються та трансформуються стилістичні особливості, безпосередньо передається професійний досвід від покоління до покоління. У другій половині ХХ та на початку ХХІ ст. активізувався розвиток диригентсько-хорової освіти й зростає